

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5907/2020
24.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Марине Милановић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца Социјалистичке партије Србије, чији је пуномоћник Ивица Р. Чолак, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво Београд – Одељење у Нишу, ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1623/20 од 30.09.2020. године, у седници већа одржаној дана 24.03.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1623/20 од 30.09.2020. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Нишу П 1492/16 од 15.10.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца; ставом другим изреке, утврђено је да је тужилац титулар права својине на објектима у ул. ... бр. .. у ..., изграђених на КП бр. .. уписаних у ЛН бр. .. КО Ниш – Бубањ и то на згради бр. 1 у површини од 4 ари и 60 м2, згради број 2 у површини од 2 ара и 52 м2, згради број 3 у површини од 1 ар и 89 м2, згради број 4 у површини од 76 м2, што је тужена дужна да призна и трпи; ставом трећим изреке, утврђено је да је тужилац титулар права коришћења на земљишту на коме се налазе зграде у ул. ... бр. .. и то титулар права коришћења на земљишту испод зграде бр. 1, на КП бр. .. КО Ниш – Бубањ у површини од 4 ара и 60 м2, на земљишту испод зграде бр. 2. на КП бр. .. КО Ниш – Бубањ у површини од 2 ара и 52 м2, на земљишту испод зграде бр. 2, на КП бр. .. КО Ниш – Бубањ у површини од 1 ар и 89 м2, на земљишту испод зграде бр. 4, на КП бр. .. КО Ниш – Бубањ у површини од 76 м2 и земљиште уз зграду на КП бр. .. КО Ниш – Бубањ у површини од 5 ари; ставом четвртим изреке одлучено је да ће упис права својине извршити надлежни катастарски операт за КО Ниш – Бубањ; ставом петим изреке, забрањено је туженој да до окончања поступка у овој парници непосредно располаже са непокретностима у ул. ... бр. .. у Нишу, изграђених на КП бр. .. и уписаних у ЛН .. КО Ниш – Бубањ, на згради бр. 1 у површини од 4 ари и 60 м2, згради број 2 у површини од 2 ара и 52 м2, згради број 3 у површини од 1 ар и 89 м2, згради број 4 у

површини од 76 м², као и са земљиштем испод тих зграда и земљиштем уз зграду у површини од 5 ари и 46 м²; ставом шестим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове постука у износу од 2.098.896,74 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 1623/20 од 30.09.2020. године, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Вишег суда у Нишу П 1492/16 од 15.10.2019. године.

Против правноснажне пресуде Апелационог суда у Нишу, тужена је благовремено, преко законског заступника, изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20), Врховни касациони суд је утврдио да ревизија тужене није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, уговором о купопродаји непокретности Ов. бр. 5991/83 који је закључен између АА, ББ, ВВ, ГГ и ДД, као продаваца и Општинског комитета СКС у Нишу, као купца, продајци су продали купцу породичну стамбену зграду у Нишу у улици ... број .. на КП бр. .. са правом трајног коришћења на овој парцели у површини од 5,23 ари, за уговорену купопродајну цену у износу од 1.788.160,00 динара. Уговором о преносу права коришћења на непокретности од 01.06.1984. године, закљученим између Општине Ниш и Општинског комитета СКС Ниш, Општина Ниш је пренела право коришћења на кући бр. ..., са три зграде у улици ... у Нишу, на КП бр. .. у површини од 1050 м² КО Ниш Ћелекула, без накнаде, а Општински комитет СКС Ниш је примио право коришћења на наведеним непокретностима. Чланом 4. наведеног уговора Општина Ниш се сагласила да Општински комитет СКС Ниш на основу овог уговора може без посебне сагласности извршити упис права коришћења стеченог овим уговором. Из уговора о плаћању накнаде за уређивање градског-грађевинског земљишта од 14.12.1984. године утврђено је да је накнада плаћена. Решењем Општинског комитета за урбанизам и стамбено-комуналне делатности Општине Ниш од 20.03.1985. године одобрено је инвеститору Општинском комитету СКС Ниш доградња друштвених просторија, прва фаза (ВП) (П+1+П) на КП бр. .. и .. у улици ..., чија је предрачунска вредност износила 37.496.145,00 динара док је решењем истог органа од 23.07.1986. године одобрена доградња друге фазе (ВП) (П+1+П) чија је предрачунска вредност износила 25.484.901,00 динара. Дана 22.07.1986. године Служба друштвеног књиговодства, Филијала Ниш, издала је потврду да је Општински комитет СКС Ниш обезбедио средства за изградњу и након тог, дана 30.12.1986. године, Општински комитет за урбанизам и стамбено-комуналне делатности Општине Ниш издао је решење УП бр. .. којим је одобрена употреба инвестиционог објекта, доградња друштвених просторија прва фаза и друга фаза на КП бр. .. и .. КО Ниш Ћелекула, чији је инвеститор Општински

комитет СПС у Нишу. Решењем Општинског суда у Нишу Дн бр. 133/91 од 12.02.1991. године, по захтеву СПС Општински одбор Ниш, дозвољен је упис зграде бр. .. и три зграде са кућиштем, двориштем и њивом у улици ... на КП бр. .. од 1050 м², права коришћења и управљања у корист СПС Општинског одбора Ниш по основу преноса од до тада укњиженог корисника СКС – Општинског комитета СКН Ниш. Решењем истог суда Дн бр. 623/02 од 28.11.2002. године дозвољена је промена уписа у власничком листу ЗК.Ул. бр. .. КО Ниш тако што је предметна имовина уписана као државна својина, власништво СРЈ, а наведена промена је извршена на основу члана 13. и 14. Закона о финансирању политичких партија. Из Уверења РГЗ, СКН Ниш од 30.04.2018. године утврђено је да су КП бр. .. и КП бр. .. спојене у КП бр. .. која је уписана као зграда бр. .. и .., зграда од 7 ари и 65 м² и двориште од 8 ари и 05 м² на СКС Општински комитет Ниш, док је из уверења од 31.03.2017. године утврђено да је 2011. године у поступку израде катастра непокретности КП бр. .. пренумерацијом добила нови број .. КО Ниш – Бубањ и уписана као земљиште под зградом од 4 ари и 60 м², земљиште под зградом од 2 ара и 52 м², земљиште под зградом од 1 ар и 89 м², земљиште под зградом од 766 м², земљиште уз зграду од 5 ари и 46 м² на СПС Србије Општински одбор Ниш, као да је и данас КП бр. .. на наведени начин уписана на Социјалистичку партију Србије, Општински одбор Ниш, у ЛН бр. .. КО Ниш – Бубањ. Вештачењем од стране вештака грађевинске струке утврђено је да је стање пре доградње, односно до 21.12.1983. године било следеће: на КП бр. .. била је изграђена кућа бр. .. и три зграде површине 5 ари и 29 м² у друштвеном власништву, носилац права коришћења Општина Ниш, док је на КП бр. .. била изграђена породична кућа број .. и једна зграда површине 145 м² у власништву Општинског комитета СКС Ниш. Након доградње, а што је и садашње стање, на КП бр. .. КО Ниш се налазе: пословна зграда бр. 1, површине у основи 460 м², пословна зграда бр. 2, површине у основи 252 м², помоћна зграда бр. 3, површине у основи 189 м² и помоћна зграда бр. 4, површине у основи 76 м². Дограђена је зграда број 6 проширењем основе и надоградњом на делу раније зграде број 6 дограђен је први спрат корисне површине 160 м² и поткровље површине 145 м². У дворишту је изграђен нови објект функционално повезан са напред описаним дограђеним објектом корисне површине 400 м². Доградњом објеката на КП бр. .. објекти су спојени у јединствену грађевинску и функционалну целину и не могу се раздвајати без знатније штете. Допунским налазом вештака од 15.05.2019. године утврђена је тржишна вредност непокретности на КП бр. .. КО Ниш – Бубањ са стањем пре и након доградње и тржишним условима, па је утврђено да је укупна вредност предметне непокретности пре доградње износила 60.456.000,00 динара, док укупна тржишна вредност предметних непокретности са стањем и тржишним условима на дан процене износи 258.576.000,00 динара, као и да процентуални удео ранијих постојећих зграда и парцела КП бр. .. и .. у укупној вредности сада постојећих објеката и парцеле износи 23,38%. Исказима саслушаних сведока утврђено је да су финансијска средства за извршене грађевинске радове обезбеђивана из уплаћених чланарина, а не из буџета СРЈ како је то тврдила тужена, а и Служба друштвеног књиговодства, Филијала Ниш, издала је дана 22.07.1986. године потврду да је Општински комитет СКС Ниш обезбедио средства за изградњу.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом материјалног права усвојили тужбени затхев тужиоца као основан.

Одредбом члана 13. став 1. Закона о финансирању политичких странака („Службени лист СРЈ“ бр. 73/2000, који је престао да важи 18.07.2003. године, осим одредби члана 13. и 14. Закона) прописано је да је имовина која је била на управљању, коришћењу и располагању Савеза комуниста Југославије, Социјалистичког савеза радног народа Југославије и Савеза социјалистичке омладине Југославије, а коју су чинили објекти, пословни простор, опрема, канцеларијски намештај и слично, својина Савезне Републике Југославије.

Одредбом члана 14. истог Закона прописано је да су одлуке, уговори и други акти којима се непокретности, на којима су право коришћења, односно располагања имале друштвено-политичке организације из члана 13. став 1. овог Закона и које су служиле за обављање делатности тих организација, пренета на друга правна или физичка лица после њиховог престанка, или којима је право коришћења, односно располагања пренето на политичке странке, удружења грађана или друштвене организације настале преображајем, спајањем или припајањем друштвено – политичких организација, или којима су на друга правна или физичка лица пренете са дејством у моменту престанка рада друштвено – политичких организација ништави (став 1.), да Савезна Република Југославија има право да захтева брисање права својине или другог стварног права стеченог супротно ставу 1. овог члана и предају непокретности на којима су право коришћења, односно располагања имале ове савезне друштвено – политичке организације (став 2.), а да се применом одредбе става 2. овог члана не може дирати у права која су стекли савезни стицаоци и трећа савезна лица (став 3.).

Врховни касациони суд прихвата правни став нижестепених судова да се на конкретан случај не могу применити одредбе Закона о финансирању политичких странака („Службени лист СРЈ“ бр. 73/2000) односно одредба члана 13. став 1. тог Закона. Наиме, утврђено је у поступку да спорна имовина у конкретном случају никада није била на управљању, коришћењу и располагању Савеза комуниста Југославије. Према општим актима Савез комуниста Југославије – Статуту некадањи Општински комитет Савеза комуниста је био самостална организација, о чему се овај суд већ изјаснио кроз своју пресуду Рев 14/2010 од 17.02.2010. године. Због наведеног Закон о финансирању политичких странака није могао да буде основ за укњижење спорне имовине, као власништво Савезне Републике Југославије како је то урађено у конкретном случају. Ово из разлога што је у поступку утврђено да је правни претходник тужиоца спорне непокретности стекао теретним путем, односно теретним правним послом – уговором о купопродаји непокретности и изградњом из сопствених средстава, те да је укњижен на основу ваљаног правног посла као титулар права, то значи да је по члану 33. Закона о основама својинскоправних односа правни претходник тужиоца постао и власник спорних непокретности у смислу члана 20. и 21. Закона о основама својинскоправних односа и права коришћења катастарске парцеле у смислу члана 24. истог Закона.

Са изнетих разлога неосновани су ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права од стране нижестепених судова.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка донета применом члана 153. и 154. ЗПП.

Ревизијски наводи којима се оспорава оцена изведених доказа у проведеном поступку и правилност утврђеног чињеничног стања нису разматрани, јер не представљају ревизијски разлог из одредбе члана 407. став 2. ЗПП.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је применом члана 414. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија,
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић